

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnštvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 232.

V Ljubljani, v sredo 10. oktobra 1894.

Letnik XXII.

Iz ogerske gospodske zbornice.

Iz Budimpešte, 9. okt.

Včeraj se je začela debata o verski odgoji otrok iz mešanih zakonov. Ta predloga je jedina, ki vsaj nekoliko ugaja katolikom. Prvi se je za besedo oglašil knez primas Vaszary, ki je v generalni debati govoril za predlogo. Dokazoval je, da sedanje stanje ne ugaja praktičnim potrebam, narodnim željam. O verski vzgoji otrok naj odločujejo stariši. On se je prepričal, da je vedno mir v tem oziru v tistih krajih v Nemčiji, kjer stariši odločujejo o verski vzgoji otrok iz mešanih zakonov. vedno prepir je pa ondu, kjer odločujejo zakoni. Posebno je nenaravno, da katoliški oče mora odgojiti dekle v protestantski veri, ako mu je tudi protestantska žena umrla in on vzame katoličanko. Zato naj se prepusti starišem popolno svobodno odločitev v tem oziru. V tem oziru pravi, da bo predlagal v podrobni debati nekatere premembe.

Baron Pronay je odločno govoril proti predlogi. On pravi, da je tudi za svobodno odločitev, pa le tedaj, če se naredi s posebnim zakonom konec agresivnemu postopanju nekaterih cerkev. Protestantu Pronayu ne ugaja, da katoliška cerkev zahteva, da se vsi otroci odgojé v katoliški veri. Grof Anton Zichy se je pa na to izrekel za predlogo in vsprejela se je potem za podlago podrobni debati.

V podrobni debati je predlagal vesprimski škof dr. Karol Hornig, da naj ženin in nevesta se izrečeta vpričo dveh prič pred duhovnikom dotične vere, v kateri veri da odgojita otroke, ne pa pred civilnim oblastvom ali notarjem.

Ministra Szilagyi in baron Eötvös sta se izjavila proti temu predlogu in pozvala vladne so-

mišljenike, da glasujejo proti predlogi v tretjem branju, ko bi se ta predlog vsprejel. Tudi grof Emerik Szechenyi ml., ki je glasoval proti predlogama o svobodnem bogoslužju in o enakopravnosti židov, se je izrekel sedaj za vladno stališče in Hornigov predlog se je zavrgel.

Kardinal knez primas Vaszary je predlagal, naj se starišem prepusti, da popolnoma po svoji volji pred dvema pričama se izjavijo, kaj mislijo ukreniti gledé verske vzgoje otrok.

Katoliški člani so predlagali nekatere premembe, ki se tičejo brezverstva, katere premembe so potrebne, ko se je zavrgla predloga o svobodnem bogoslužju. Odklonil se je pa kardinalov predlog in tudi vsi drugi predlogi so se odklonili in predloga vsprejela se je z veliko večino v tretjem branju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. oktobra.

Delegacijski banket. Pri drugem delegacijskem banketu je opat Treuenfels v pogovoru s cesarjem zopet opozoril, da se s tirolskimi deželnimi strelci prehudo ravna pri vajah. Liberalni listi pišejo, da je cesar na to odgovoril: „Saj so vendar vojaki! V pavolo jih vendar zaviti ne moremo!“ Po drugih poročilih je pa cesar bil jako prijazen z opatom. S Thurherjem se je cesar pogovarjal o dvoboju in pa o predariskem deželno-brambenem zakonu. Cesar je izrekel se, da želi, da se zakon sprejme brez vsacih pogojev. Delegat je opomnil, da deželni zbor stavi samo take zahteve, ki so opravičene z verskega, npravnega in naravnega stališča. Cesar mu je baje kratko odgovoril, da take stvari ne spadajo v zakon. Če se

bodo v zakon sprejeli kakikaki pogoji, ne bode potrjen. Posebno pozornost je pa vzbudilo, da je cesar pri tem banketu jako dolgo govoril z grofom Apponyijem.

Mladočehi. V nedeljo sta dva mladočeška poslanca poročala volilcem svojim in se je zopet pokazalo, da mej Mladočehi ni nobene prave jedinsti. V Chroustovcu je dr. Gregor priporočal radikalno opozicijo, napadal Staročeha, kateri delajo oviro, da Mladočehi ničesa ne dosežejo in se laskal radikalcem ali omladinovcem. Dr. Herold je pa v Časlavu priporočal zmernejšo opozicijo, ker se z radikalne ničesa ne doseže. Priporočal je približanje Staročehom zlasti ob bodočih deželnozborskih volitvah in odločno odbijal vsako bratenje z radikalcem. Volilci so obema poslancema izrekli zaupnico. Kakor se kaže, bodo tudi v bodoče Mladočehi hodili vsak svojo pot. Dosegli pač s tako politiko ne bodo ničesa.

Ogersko. Liberalni listi se jako jeze, da je gospodska zbornica zavrgla že dve vladni predlogi. Stvari tako zavijajo, da se s tem velikaši ustavljajo kroni, da glasujejo proti vladnim predlogam. Vlada pa v liberalnih krogih že velika potrlost. Bojé se že, da propadejo celo tiste predloge, ki so v zvezi s civilnim zakonom in se s tem prepreči sankcija civilnega zakona. V najrnejših barvah slikajo bodočnost Ogerske, prav kakor bi na Ogerskem ne bilo razun Wekerla moža, ki bi bil zmožen za vladanje. Celó dualizem je v nevarnosti. Da bi mažarski narod nahujskali proti magnatom, pišejo liberalni listi, da na ogersko gospodsko zbornico pritiska cislitvanski vpliv in se sklicujejo na to, da je dr. Ebenhoch poslal častitko grofu Zichyju v imenu gorenjeavstrijskega ljudskega društva povodom odklonjenja predloge v svobodnem bogoslužju.

LISTEK

Sub rosa.

(Piše Nikolaj Kiribejevič.)

VI. Prijateljevi zapiski.

Umrl si, dragi prijatelj! Ne! Le telo ti počiva v hladnem grobu, a tvoj duh me živo objema kakor tedaj, ko si mi navdušeno slikal svojo iskreno ljubezen do človeštva, ko si očital temu s sveto jezo njega nizke misli. Zal! Dana ni ti bila moč, vresničiti svoje vzvišene nazore, le malokomu so bile znane tvoje vrle misli! Nehvaležen bi ti bil, ko bi vničila rja časa tvoj spomin! Ali se mi nisi vedno zdel jasna zvezda, bliščeča izmej temnih oblakov?

* * *

Iz zapiskov mojega prijatelja. Čital sem: Sredi prijazne doline je stalo mesto. V okolici se je razprostiralo rodovitno polje, a pobočje gorá je bilo pokrito z bujnimi trtami in nekaj višje s košatimi gozdovi. Ludje so živeli v največji sreči in blaginji. In kako bi ne? Vsega so imeli dovolj in nikdo jim ni kalil sladkega miru. Njih mirnost in gostoljubnost je bila znana povsod. In mesto? Lahko si mislimo, kakšno je bilo, ako vemo, da je bilo nad tisoč let središče bogastva in umetnosti. Ta krasna in skoro potratna okrašena poslopja, te prostrane in snažne ulice, v kom ni vse to obudilo občudovanja in strmenja? A čujte! Pridrle so sovražne čete v dolino.

Bojišče je postal bajni kraj... Ako si bil pol leta kesneje prišel semkaj, videl si, kaj se to pravi. Vse, o, vse je bilo izpremenjeno, vse pusto in prazno, prava puščava! Kup kamenja je priča, kje je stalo nekdanje tako krasno in bogato mesto. In ljudje? Niti senca niso bili od prejšnjih! Vsaka stopinja, vsak gib je izražal neko divjost. Teško si čakal, da si prišel iz doline. Ali je bilo prej tako? In ko si dospel na sleme goré, ali ti ni nehoté segel pogled še jedenkrat nazaj v dolino? In kake misli ti je porodil ta pogled? Kar je v stoletjih s trudom in največjim naporom ustvaril človeški um, to je v trenutku popolnoma uničila divja strast. In ni ti pri tej misli skrčil srca obup? — — —

* * *

Poznal sem jo dobro. Saj je bila moja vrstnica. Kolikokrat sem sem se igral z njo v zlati mladosti! Nje skrbna mati ji je vedela ohraniti poleg telesne krasote tudi dušno. Nje duša je bila bela kakor padajoči sneg. Pa kaj, ko je človeku prikrit konec mnoge nedovršenege dejanja! Nje krasota je očarala višjega častnika. Zahajal je k nji jako pogosto. Ker se je vedel tako prijazen in ljubeznjivo, ker je prinašal vedno toliko darov, slutila ni mati nič zlega. „Opravila nimam dosti; v krčmi neprenehoma sedeti, to se mi je priskutilo vže izdavna. Denar obračam rajši v dobredelne namene!“ tako se je košatil obema. A kar je na temnem dnu skrito, priplava skoro na površje! Redkeje in redkeje je prihajal častnik in

na zadnje izostal popolnoma. Deklica je bledela od do dne bolj, vest ji ni dala miru, greh jo je pekél ljuto... Odkrila je materi svoje srce... Kdo more popisati njiju bedo in sramoto?

* * *

Danes zvečer je drlo vse vprek v cerkev: višja gospoda, meščani, delavci itd. Pripovedovalo se je, da bo propovedoval tuj, imeniten propovednik. Šel sem ga tudi jaz poslušat in ne kesam se. Kako mi je vzdrhtelo veselo srce, ko je govoril zoper vojsko: „Jaz sem Gospod, tvoj Bog!“ tako je govoril naš Stvarnik sam mej bliskom in gromom. On nas je ustvaril, Njegovo je naše življenje, Njegovi smo mi. In ali ga ne bi zametali, zaničevali, ko bi stavili sami prostovoljno svoje življenje v nevarnost, ko bi prijeli sami za bridki meč in šli nad svojega bližnjega, svojega brata? „Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe; dobro delaj njim, kateri te sovražijo!“ Z jaklenim črtalom zarišimo si te besede v srce, kažimo, da je On naš oče, da smo razborni ljudje!

* * *

Čital sem: Velika nesreča je zadela našo državo. Osramočeni smo, naša vojska je pobita. Pred leti se je vnel malenkosten prepir mej vojaki na meji obeh držav. In naš zlobni sosed je zahteval zadoščenja, pravice. „Ako nočete, odloči naj vojska!“ tako se je glasilo, a krivica je bila na oni strani, kar trdi ves svet. Skoro se je začela vojska. Navdušeno so šla naša vrla krdela branit meje svoje domovine. Nihče

Francoski finančni minister Poincaré je v Commerciju te dni imel govor, v katerem je pojasnjeval vladno politiko sploh. Rekel je, da vladna davčna politika hoče razbremeniti revne, in bogatine bolj obremeniti. Posebno se bode to skušalo pri indirektnih davkih. Namen pa njen ni kako pravičneje razdeljenje lastnine. Vlada bode vedno zagovarjala zasebno lastnino, kajti prepričana je, da pride v nevarnost svoboda, domovina in civilizacija, ako ljudje zgube sedanje pojme o zasebni lastnini. S tem govorom je minister, rekli bi, napovedal borbo socializmom.

Zdravje ruskega carja je slabo, to se ne da nič tajiti, naj se tudi stvar še tako prikriva. Poslednja poročila govore, da se bode car podvrgel nekeje jako nevarni operaciji, ker zdravniki so obupali ga drugače ozdraviti. Druga poročila pa zopet trdijo, da stanje carjevo še ni povsem obupno. V Peterburgu pa že mislijo na regentstvo, kajti car se dolgo ne bode mogel pečati z državnimi zadevami, ako tudi ozdravi. Delajo se priprave, da se car preseli na zimo na jug. Kakor se kaže, je to še jedino upanje, katerega goje zdravniki, kateri pa menda še sedaj niso popolnoma jedini, kakšna da je carjeva bolezen. Vsaj po časopisih se širijo različne novice. Nevarno je vsekako, ker v Peterburg kličejo najslavnejše zdravnike.

Ruske vojne sile na zapadu. Kavkaška divizija se je v Bobrinsku zjediniła z neko drugo divizijo v novi voj. Ta voj pojde v varšavski vojaški okoliš in poveljnik mu bode generalni lajtnant Gurčin. Po prihodu tega voja bode v zapadni Rusiji 21 vojev s 708 pešbatalijoni, 527 eskadroni konjice, 702 topniškimi baterijama z 2340 topovi. Poleg tega je v evropski Rusiji še izven vojev 60 batalijonov strelcev, 209 batalijonov rezervistov, 29 trdnjavskih batalijonov, 19 eskadronov konjice, 73 baterij, 46 topničarskih batalijonov, 27 ženijcev in še nekaj drugih čet. Kakor se vidi, ima Rusija večino svojih vojnih sil zbranih na zapadu, kar kaže, da Rusi nikakor nimajo trdnega zaupanja v trajen mir.

Razgled po slovanskem svetu.

Mažarizacija imen hrvatskih mest in vasij.

Iz Zagreba, 5. okt.

Ogersko trgovinsko ministerstvo je izdalo šematizem vseh izvoznih tvrdk na Ogerskem in Hrvatskem. Ta šematizem je napisan v francoskem jeziku, ali Mažari so upotrebili tudi to priliko, da pokažejo pred zunanjim svetom, vsaj le zanj je izdana omenjena knjiga, kako je ogerska država v narodnostnem pogledu edinstvena. V tem propisu tvrdk se rabijo namreč le mažarska imena, pri hrvatskih je le pri nekaterih dodano pravo hrvatsko ime v oklepju. To ravnanje ogerskega trgovinskega ministerstva pa je popolnoma nepostavno in vrh tega za hrvatsko trgovino jako škodljivo, kjer zavoljo pokvarjenih narodnih imen dotičnih krajev in tvrdk lahko nast

nejo velike zmešnjave. Po ugovoru ogersko ministerstvo ni ovlaščeno spreminjati hrvatskih imen v mažarska, kajti Hrvatska je politično popolno samostalna. Zaradi tega se je obrnila zagrebska trgovska in obrtna komora na dotično ministerstvo s predstavo, v kateri dokazuje, kakšne zmešnjave se morajo dogajati pri naročbah radi te samovoljne spremembe hrvatskih imen v mažarska. Ob enem se pa tudi minister opozoruje na postave, po katerih se mora tudi pri zajedniških poslih rabiti le hrvatski jezik, tedaj tudi edino postavna hrvatska imena mest in vasij na Hrvatskem. Ravno tako predstavo bode gotovo tudi senjska komora poslala na ministerstvo v Budimpešto, morda tudi osečka, kar pa ni prav verjetno, ker v njej imajo večino židje in Nemci. Tukaj se je pokazalo, kako krivo so sodili Hrvati pod vladno Mažuranićevo, ko so dovolili, da so na zemljišču hrvatskem Mažari okrstili vse železniške postaje tudi v mažarskem jeziku, kar je po postavi o porabi hrvatskega jezika čisto nepostavno. Ko bi se bili Hrvati takrat uprli tako odločno, kakor so to storili leta 1880 proti Davidovim grbom, gotovo dandanes Mažari ne bi tako drzovito posegali v hrvatske pravice. In to se je takrat dalo izvesti. Pisatelju teh vrstic je dobro znano, kako so se hotele vsprotiviti občine mažarskim napisom po celej Hrvatski, ali vladna Mažuranićevo se je zagrozila vsim občinskim načelnikom s kaznijo, ko bi se kaj takega hotelo izvesti. Na ta način so si Hrvati deloma sami krivi, da se dandanes v tej zadevi teško branijo nasilstva mažarskega. S početka se je bilo treba odločno upreti, sedaj pa je borba že skoraj brezuspešna, ker domača vlada ni več tako narodna, kakor je bila Mažuranićevo, ter se sedaj od te strani mažarizaciji vrata odpirajo.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dné 7. avgusta 1894 leta v Novem Mestu.

(Konec.)

Krško: Zadržane osebno prisotne biti, strinjamo se v duhu z Vami ter Vam zakličemo srčni Na zdar!

Odbor ženske podružnice v Krškem.

Litija: Sveta naša apostola čuvajta svetlinje predrazesga naroda. Slava skupščinarjem!

Za občino Litijo: Jos. Danjen, župan.

Litija: V neustrašenem bojevanju za svetinje predrazesga naroda blišči nam svellejša bodočnost. Živelj skupščinarji! Slava stolici dolenjski!

Ivan Gregorčič, Mahorčič.

Litija: V blagor naroda zbranim skupščinarjem: Slava, živelj njih voditelji!

Josipina, Kristina in Marija Koblar.

Litija: Srčni na zdar in slava!

Koprivnikar.

Ljubljana: Obžaljujoč nemogočnost svoje osebne udeležbe pozdravljam prisrčno, želeč daljnega vednega napredka:

Natalija Trudenova, predsednica tržaške ženske podružnice.

Spodnji Logatec: Družba sv. Cirila in Metoda naj se še bolj okrepi in razširi, da jej bo mogoče vsestransko delovati v korist in napredek našega naroda. To želi in kliče v imenu „Zavezo slovenskih učiteljskih društev“:

Ribnikar, predsednik.

Spodnji Logatec: Vsem zbranim mladino-ljubom kliče: Bog obudi še mnogo enakih društvenikov.

Ženska logaška podružnica.

Spodnji Logatec: Bodite srčni branitelji slovenske mladine. Svet naj zna, da Slovenec še živi! Vsem zborovalcem najsrčnejši pozdrav.

Moška logaška podružnica.

Mokronog: Budi, vnemaj družba zlata, — Sreče ti odpiraj vrata! — V tebi narod reši se — V tebi vlada sloga zlata! — Vsak se čuli v tebi brata! — S slogo le se zmaga vse!

Bralno društvo mokronoško.

Mokronog: Častilim udeležencem velike skupščine kliče srčni živelj

Podružnica mokronoška.

Ptuj: V Hajdini zbrani gostje na Šlambergerjevi primiciji naudušeno pozdravljajo slavno skupščino naše slavne družbe, kličeč jej: Tako naprej! Vodušek.

Škofja Loka: V Stari Loki zbrana dekanjska duhovščina nazdravlja

Kožuš, dekan. Tomažič, župnik.

Trst: Bodi nam Vaša družba pot k jedinstvu!

Ljubljančanje v Trstu.

Tolmin: Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Tolminu pozdravlja srčno slavno skupščino ter kliče njenemu požrtvovalnemu odboru trikratni: Živio, slava!

Odbor.

Tolmin: Zbranim skupščinarjem slava!

Tolminska moška podružnica.

Toplice-Zagorje: V duhu z Vami Vas najiskrenejše pozdravljamo, želeč, da bi res prenehalo vsako strankarstvo. Naj bi vsi Slovenci složno in požrtvovalno delovali na to, da se utrdi prevažna družba, posvečena vzgoji naše mladine. Bog in narod!

Zagorska podružnica.

Vipava: Učiteljsko društvo postojinskega okraja, zbrano v Vipavi, kliče zbranim udeležencem in častilemu predsedstvu: trikratni slava!

Višnja Gora: Bog živi, Bog krepi prekoristno društvo in Bog vcepi pravo hvaležnost narodu do družbe, ki nam rešuje našo deco.

Mestno županstvo Višnja Gora.

Vrhnika: Zbrane skupščinarje pozdravljati vrhniški podružnici Bog in narod!

Lenarčič.

Hitro je minul čas in treba je bilo odriniti na Grm. Tu nas je prijazno vsprejel ravnatelj

ni dvomil, da ne bi bili mi pobiti, kajti za polovico je bil sovražnik močnejši. Torej taka pravica!

* * *

„Tvoji nazori o vojski so ničevi! Jedna država bi morda opustila vojaštvo, kaj bi rekla k temu druge? Sicer pa ni vojska tako huda stvar, kakor misliš ti. Bojniki imajo le nato paziti, da pride sovražnik ob moč, bojevati se. Tako, dragec! dejal mi je ponosno in prepričevalno nekdo. Haha! Strup v zlati posodi. Kaj treba ovinkov, glejmo le na posledice. Sevé, sévé, vzeti moramo sovražniku moč, bojevati se. Pa s čim mu jo vzamemo prej nego s smrtjo? Sredstva in pomočki v vojski pač niso taki, da bi le neznatno ranili človeka. Iz večine so taki, da ga ali umoré ali mu pa vzemó sposobnost za vsako delo. Zadnje bi pa bilo s tvojega stališča še slabše od prvega, kajti tak človek je le v nadlego sebi in drugim. Sicer pa govorim jaz za vse človeštvo, ne le za jedno državico!

* * *

Kadar srečam vojaka, vstrepeta mi vse telo. Kako me bega svetli meč ob njega boku! „Glej, ti ljubiš vse človeštvo brez izjeme, a pred seboj vidiš človeka, pripravljenega vsak čas dvigniti ostro orožje zoper tvojo ljubezen, zoper človeštvo!“ take misli mi polnijo tedaj glavo.

* * *

Umrli je mož in ostala je sama žena s kopico otrok. Preživiti jih je morala z delom svojih rok. To so

bili grenki dnevi! A nesreča ni še izpraznila svoje čaše! Najstarejši sin, nje jedina podpora in pomoč, moral je k vojakom. S kako težkim srcem je zapustil svojo drago mater samo pri negodnih otrocih! A sila lomi kola! Ker je bila baš vojska, niso pomogle prošnje nič. Ko bi ne bilo usmiljenih ljudij, kdo ve, kako bi se godilo nji in nje otrokom?

* * *

Ravnokar je odšel kmet, kateremu sem dal miloščine. „Oh, usmilite se me, mladi gospod, usmilite se moje žene in otrok! S trepetajočim srcem me čakajo. Kako jih muči glad in mrzli, podstrešni čumnati! Čujte, kako se je to zgodilo. Imel sem veliko posestvo v gorah. Vsega je bilo dosti, bil sem prav trden kmet. Ne vem, kako je prišlo, plačal nisem zadnja tri leta davka. Kar prubitita nekega dne dva briča v gore in ž njima še dva druga moža z zakrivljenima nosoma. „Vojska se je začela in denarja je treba. Le hitro plačajte zaostali davek, sicer plačata ta gospoda!“ Zahtevana vsota je bila dokaj velika. In kje naj bi bil dobil v taki naglici denar. Vse je tožilo o slabi letini in slabih časih. Na posestvo je posodil le malokdo, kajti vse se je balo, da pridre vojska v te kraje. Izgovarjal sem se in prosil potrpljenja. A zaman! Briča sta bila trda kakor skala. „Pri nas se ne čaka, plačati se mora vse takoj!“ tako sta me zavrnila. Nato sta rekla možema: „Plačajta davek in posestvo je vaše!“ Naglo sta odštela denar, ki ni znašal niti tretjine vrednosti posestva.

V malo dneh sta nas pregnala. Niso pomogle prošnje ne jok žene in nedolžnih otrok. Kakor sem izvedel, bila sta kruta moža žida...

* * *

Po dolgem odmoru sem odprl zopet knjigo grške zgodovine. Citam: „Sparta se je vspela na visoko stopinjo omike. Noč in dan se je urilo staro in mlado za boj!“ Haha! To vam je visoka stopinja omike. Kaj je bila Sparta? Mesarsko učilišče, kjer so se učili moriti ljudi. Kaj je nižjega od moritve? Tako počnó le divje zveri, ne pa omikani človek. Omika, kje si? Dalje: „V tem se kaže njih velika ljubezen do svobode in domovine!“ So-li bili res svobodni? Bili so sužnji najnižje strasti!

* * *

Slavni možje so bili Aleksander Veliki, Hani-bal in drugi vojskovodje. Pridobili so si neveljivih zaslug za človeštvo in njega omiko. Ne! To so bili njega sovražniki! Kar je v stoletjih ustvaril z velikim trudom in naporom človeški um, to so uničili oni! Neznatne so bile koristi izvirajoče iz njih morilne strasti. Kaj vsi zagovori? Ozrmo se na njih čine in posledice teh!

* * *

Gorje! Cesar se boji človek najbolje, doleti ga najprej! Na vojsko moram! Svet je dolina solza in gorja. Kdo je srečen? Luč vzorov krepi me!

kmetijske šole, Viktor Dolenc, ter nam razlagaje vse skazoval.

Po šesti uri zvečer vrnili so se skupščinarji na sicer prostoren, a za ta dan premajhen Brunarjev vrt, kjer je bil koncert. Novomeška godba in »Dolenjsko pevsko društvo« s svojimi moškimi in mešanimi zbori rešila sta svojo zadačo v polni meri.

Po izborni vspelim koncertu treba je bilo pravočasno oditi na kolodvor, kamor so nas spremili prijazni Novomeščani. Tu smo se ločili stiskaje roke v nadi, da se čez leto dni zdravi snidemo ter ohranimo današnjo ponovljeno naučenost v dosego blagega družbinega namena: Slovenskim otrokom slovensko šolo!

Gledališče.

Graničarji.

Difficile est non scribere saturam.

V Slovenceh govori se mnogo o napredku. Napredek bodi v socialnem, v političnem, v društvenem, bodi v umetnostnem oziru. Kedor pa je bil tako nesrečen, da je posetil včerajno predstavo v deželnem gledališču, težko da bi bil posebno navdušen za takov napredek. Oni krogi, ki določajo, kake igre velja igrati, odgovorni so na tem, da dobiva občinstvo dobrih iger; oni so odgovorni tudi na tem, kako se more sploh dramatiška umetnost na tak način razvijati. Naše gledališče pomenja celo našo dramatikó, tu ne velja slabih in zastaralih igrice poskušati, če bodo morda vendarle s svojimi narodnimi nošami, strelji in romantiko prodrele. Morda ima igra „Graničarji“ neznamen lokalni pomen, vrednosti v literarnem ali estetiškem oziru popolnem nobene nima.

Težko je kritiko pisati o slovenskih razmerah v obče; težko če treba neugodno pisati. Ne moremo se spuščati v vse podrobnosti; povemo naj pred vsem, da je temu neznamen duševnemu delcu napis „igrokaz“ jako visoko botneč. Drama, ki se vrši je nekaka „Schicksalstragödie“, polna čudnih, malo verjetnih, čisto pretiranih in trivialnih prizorov. Na Andreja Miljevića usipa se vsa nesreča, zakaj? vsled intrig Save Čujića. Ne bodemo trdili, da kaj takega v življenju ne najdemo, gotovo! ali to ni snov drami, vsaj v taki obliki ne. Pravih motivov ni, in kjer so, so čudno uporabljene. Snov sama bila bi morda za kako povest dobra, a v igro ne sodi.

Deklamacije je mnogo v igri. V prvem delu je skoro samo predavanje. Mi sicer ne poznamo graniških žen in njihove ljubezni, a Slovenke ne ljubijo deklamacije, ne razodevajo svojih čutil v visokih besedah, najmanj pa ljudstvo. To je karakteristikon našim ljudem, da je njihova ljubezen tiha, a v tem močna in sveta. Takisto je cel intrigant deklamacija, ker cel njegov značaj in dejanja ne odgovarjajo uzrokom, vsled katerih izvaja svoja dejanja. Ali so lopovi, in bodi si, da jih vodi strast in sovraštvo, taki? Monolog je zadnje sredstvo, katerega sme dramatik uporabiti; rabi naj se, kedar velja zapreti zev v psihološkem razvitku — a kaj razmotriva Savo Čujić?

Pisec skušal je vtakniti mej tragične smešne prizore. A kako se mu je to posrečilo? Smešni prizori v tem oziru so dobri v drami, a ne smejo osmešiti prvega, resnega nastopa; v tej igri pa se čisto bôl in žalost z opazkami travestuje, kakor sentimentalna ljubezen kacega petošolca. Kako neprijetno dirne poslušalca konec igre! Vse je malo oddahnilo se, resen prizor odpuščenja in kesanja je vsakomur pred očmi — a glejte, Karolina Lieberherzova pa pravi: vsak je svoje dobil — hudodelec pa „verdruss“. Da, ne le to, obsodi se ga celó vsled umora na šest let. Kaka trivialnost tiči vendar v tem!

Pisatelj hotel je mnogo vplivati na poslušalce z ono vrsto prizorov, katerim pravi Nemeč Rührscenen, kedor ve, kako mučno je gledati take prizore po cele četrt ure in to še po večkrat, z rednim ponavljanjem jednega ter istega obsoditi, mora to tehniko. Uporabljeni so vsi mogoči efekti, (dasi je gradacija nad mero prikripela), od služkinje pa do deteta, da se konečno doseže veselje „živio“! Sicer pa moramo vprašati, ker ne razumemo prave zveze, kako to, da prosijo Križič in kupci za priprostega graničarja Andreja.

Semkaj spadajo tudi prizori v ječi. Tista obupnost, katero kaže soproga Andrejeva v sredi nastopa, ko pripoveduje na vso moč doktrinarno vsemu žen-

stvu svojo nesrečo, pa je naravnost neprikladna. Glasi se kakor kaka neumestna jeremijada brez motivanja.

Situacija pri umoru je nenaravna, ta slučaj slab, vtis močno neprijeten. Tudi spomina precej na znane „Räuber-romane“. Norec, ta stara gledališka figura, pa je jako čuden norec; ta tip je jako neresničen, in morda celo neumestno, vzlasti, če ga predstavlja g. Anič.

Kupleti so plitvi, nam povečem nerazumni, tu in tam direktno lascivni, in nemškujóči, kar v taki meri nad potrebo moti. Vloga hišine je sicer dobra, a trpi vsled te napake.

Najbolje in sploh vse, kar reši nekoliko igro je krčmar Grga. To je jedina povsem dobra in hvaležna vloga. V tem je menda tudi vkupljenje vseh efektov; Grga slikan je dovršeno.

Kakor je razvideti ponesrečena je cela igra. Romantizem, čudežne dogodbe in take reči ne prija našemu času. Morda napravi igra v hrvaščini bolji vtis, ko pride moč dijalektov v poštev, lokalizem itd. — a za nas ni, da si se je močno hvatilo, to pot razun g. Aniča tudi še g. Freudenreich. Sicer je prvi zopet pridno deklamoval, no, ali njegov nastop je bil dosti bolji nego doslej; vsaj efektovan ni bil tako. Malo menj okornosti bi bilo želeli v kretanju, takisto ne čudnih zarez mej posameznimi zlogi.

G. Freudenreich igral je dovršeno v vsakem oziru, oživil je svojo vlogo do resničnosti. G. Inemann pokazal se je zopet, kakó izvanreden lep talent dramatiški da ima; a zdi se nam, da ta vloga ni bila popolnoma za nj. Njegovo kretanje je dovršeno, pravilno, nepretiravano, čisto izgovarjanje veseli nas poslušati, in modulacija glasú njegovega je čudovita. Prav dobro igral je tudi g. Danilo, izvzemši malenkostno navdušenje proti koncu. G. Perdan, g. Verovšek, g. Orehek in g. Podgrajski igrali so dobro; a prvega gospoda maska vidi se nam pretirana. Grajati pa nam je g. Lovšina, ki je narodno nastopil, pa še bolj narodno kretal se. Pravi mojstri v maskah in nastopu, ki so celó g. Lovšina prekobili, so trije poslanci meščanstva.

Gospica Slavčeva igrala je po navadi prav imenitno, takisto obé gospici Nigrinovi in gosp. Polakova. Tudi g. Andločeva je pri svoji prazni vlogi izvršila prav dobro svoj nastop. Z veseljem tudi konstatujemo, da so bili to pot ljudski nastopi prav dobri. Petje bilo je lepo ubrano, in je napravilo prav ugoden vtis na poslušalca.

Se nekaj malenkosti! Kedar bo imel medved boljšo ma-ko, bodi na odru; a v taki naj raje ostane v kletki — G. Jupitru Pluviju pa bodi povedano, da je pri nas taka navada, da se prvo zabliksne, potem še le zagrmí. Sicer je pa bliksanje slabo posnemanó; prežolta luč in prepočasna. Isto velja tudi, da treba paziti, kedar se luč ugasi. Sincíci zatemnil je oder vedno ali prepozno ali prezgodaj. — Odmore mej posameznimi prizori bili sô časih predolgi, vzlasti, kadar je sledilo petje. — Uniforme pa ne veljajo, bile so slabe in nepriležne; vojaški nastopi prav „civilni“. To so sicer malenkosti, a paziti treba nanje.

V splošnem pa moramo reči, da se je igralno osebje potrudilo, pri mnogih zapazili smo lep napredek; priznavamo, da so skušali rešiti, kar se je dalo. Nadejamo se, da jim tega ne bode več treba.

—j—

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. oktobra.

(Otroški vrtec pri Uršulinkah v Škofji Loki.)

C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je dovolil č. predsedništvu uršulinskega samostana v Škofji Loki, da v zvezi z vnanjo dekliško šolo vstanovi otroški vrtec.

(Iz Dobrepolj) 7. t. m. popoldne je zborovala kmetijska podružnica za velikolaški sodnijski okraj v tukajšnjem šolskem poslopju. Udeležba je bila pičila. Navzoč je bil tudi tajnik g. Pirč. Sklenilo se je takoj kupiti primeren svet za drevesnico in izposlovati potrebno podporo. Doslej si je napravila podružnica travniško brano in čistilnico za semenska žita, kar je vsem udom na razpolaganje. Predsednik je posestnik Jos. Štih. — Na našej šoli se je odprl že 11. kimovca IV. razred, 4. učitelja pa še doslej ni, kakor da bi ga ne bilo treba. Vsakdanjo šolo obiskujočih otrok je 500 in nekaj jih zaradi oddaljenosti ne dohaja v šolo (50). Pri nas gre vsaka reč počasi! — Promet na tukajšnjem kolodvoru se

je zelo pomnožil. Odpošilja se zlasti les in oglje. — Letos se je sezidalo v fari 8 novih hiš in še nekaj drugih stavb. Ali so to znamenja boljših časov? — Navzlic hudi toči se je pridelalo dosti krme, drugi pridelki so slabši in zlasti sadja ni prav nič. — Zdravstvene razmere so letos jako ugodne.

(Izpiti) zdravnikov in živinozdravnikov za stalno nameščenju v javni zdravstveni službi pri političnih oblastvih bodo v drugi polovici meseca novembra pri c. kr. namestništvu v Gradcu. Prošnje do 25ega oktobra.

(Zbolel) je, kakor se poroča iz Brna, znani politik grof Egbert Belcredi. Zadela ga je kap, da sta mu odpovedala jezik in desna stran života.

(Iz Št. Jurija pri Šmariju.) Prva žetev obnesla se je pri nas precej dobro. Naželo se je dosti, tudi zrno ni slabo, samo v denar ni moč žita spraviti. Pšenica nima skoro nobene cene, belo proso, katerega pri nas in okrog Šmarija obilo sejejo, pa tudi ne gre v denar. Druga žetev ne obeta kaj prida. Koruzo je spomladi spodjedel črv in bramor, pozneje so jo še razjedli neke vrste malih črvičkov v steblih in jo je mnogo popadalo po tleh, da ni mogla popolno dozoreti. Ajdo je po nekaterih njivah slana pricvrknila, sedaj jo pa zaliva dež v preobilni meri. Sena in otave smo pridelali še precej dosti, samo škoda, da je naša mrva tako umazana vsled vednih povodnj. Da bi tem vedno ponavljajočim se povodnjim v okom prišli, poslalo je naše županstvo prošnjo na slavni deželni zbor, da isti pošlje deželnega inženjerja, ki bi pregledal naš potok in poplavljenno ozemlje. Mi našega gospoda poslanca kakor tudi vse druge naše p. n. gg. deželne poslance prosimo, da uslišijo našo prošnjo, da se potem na podlagi operata deželnega inženjerja prične regulacija našega potoka. Naš slavni cestni odbor se je lotil tudi tolikanj zaželene poprave okrajne ceste vodeče iz Grosupelj proti Turjaku. V kratkem se prične staviti zelo potrebna škarpa ob cesti pred Št. Jursko cerkvijo. Upamo, da to ne bo zadnje delo tega odbora, ampak da temu sledijo še druge potrebne cestne poprave pri nas. V začetku jeseni dodelali smo pri nas tudi novo zvonikovo streho pri naši župni cerkvi. Ker je posebno častno za naše župljane je to, da so ves les za streho in oder dali sami prostovoljno, zložili pa tudi denar za napravo strehe, ne da bi jih k temu priganjala kaka višja oblast. Prav v tem jih lahko stavimo drugim mnogo premožnijim župnijam v lep izgled in posnemanje. Načrt za streho napravil je naš domač župnik, delo pa prav povoljno izgotovil Matevž Stibernik s Police.

(Predvčerajšnji mesečni semenj) je bil srednje dobro obiskan, kupčija pa manj živahna od prejšnjega. Cene goveji živini so bile razmeroma visoke. Prignalo se je je sicer obilo in nekaj precej lepo rejeno, zlasti volov kakor tudi konj, a tuji kupci so le malo pokupili, tako tudi mesarji, in vse je kazalo, da se je letos seno dobro obneslo.

(Zadnji cerkveni shod na Križni Gori pri Rakeku), kakor se nam poroča, bo letos na nedeljo cerkvenega posvečevanja dne 21. oktobra.

(Agitacija proti družbi sv. Cirila in Metoda.) Z ozirom na notico objavljeno v „Eдинosti“, da nekdo, ki ga prišteva „Slovenčeva“ stranka svojim pristajem, hujska proti družbi sv. Cirila in Metoda z lažmi, izjavljamo, da odločno obsojamo tako početje; gledé družbe sv. Cirila in Metoda pa se sklicujemo na članek objavljen v „Slovencu“ dan pred letošnjim občnim zborom družbe sv. Cirila in Metoda. Kar smo takrat zapisali, to je tudi še sedaj naša misel, za postopanje posameznikov pa seveda ne moremo biti odgovorni.

(Nabór 1895. leta.) Mestni magistrat objavlja ravnokar razglas, tičóč se mladeničev — domačih kakor vnanjih — ki so rojeni v letih 1872, 1873 in 1874 (t. j. stoječi v vojaški dobi), ter jih pozivlja, da se imajo tekom meseca novembra letos zglasiti v ekspeditu mestnega magistrata ljubljanskega v zapisanje, osobno ali po stariših, varuhih in pooblaščenih.

(Goriške novice.) Podravnateljem na sv. Gori je imenovan preč. gosp. Andrej Leban, vikar v Grgarju. — V Lokavcu je umrl za opekljami dveletni otrok. — Župnijski izpit polagajo v Gorici trije čč. gospodje: Ignacij Valentinčič, župnijski upravitelj na Šentviški gori; Jakob Rejec, provizor v Čepovanu, in Edvard Suppanzig, kapelan v Farri.

(Slovo) Iz Rodika v Istri 5. okt.: Dne 3. t. m. zapustil nas je čast. gosp. župnik Josip Zupan ter se preselil na Brezovico. Deloval je pri nas devet

let neumorno in hvalevredno v vsakem oziru. Mnogo je popravil pri cerkvi, vredil cerkveno imetje, skrbel je za lepo službo božjo, dvakrat obhajal sv. misijon. Ni čuda, da si je s takim delovanjem pridobil srca svojih faranov. To se je pokazalo vzlasti ginljivo oni dan, ko se je poslavljaj od nas. Milo so peli lepo ubrani zvonovi, mej njih donenje pa se je družil glasen jok župljanov, ki so se poslavljali od svojega duh. pastirja. Srečno njegovo delovanje in blagoslovljeno tudi na novem mestu v Brezovici. Nam ostane blagi gospod v nepozabnem spominu!

(V I. letnik ljublj. semenišča) so vsprejeti ti-le gospodje: Ažman Andrej iz Kroepe, Bavec Josip iz Ljubljane, Berlan Anton iz Št. Vida pri Zatičini, Čebašek Jakob iz Trboj, Čemažar Franc iz Ljubljane, Čemažar Jakob iz Zeleznikov, Franke Franc iz Št. Petra pri Rud., Hartman Jože s Suhe pri Škofji Loki, Jan Jakob iz Gorij, Janc Janez iz Novega Mesta, Jereb Ludvik (eksternist) iz Ljubljane, Jesenovec Matevž iz Škofje Loke, Knific Janez iz Trboj, Koželj Franc iz Mengša, Kržišnik Jožef s Trate, Lavrič Andrej iz Loža, Lavrič Jožef iz Blagovice, Lovretič Jakob iz Starega Trga pri Poljanah, Peče Emil iz Metlike, Papež Jurij iz Ratja pri Žuzenbergu, Podobnik Alojz iz Zatičine, Rebol Blaž iz Trstenika, Sadar Franc iz Zatičine, Schauer Avgust iz Poljan na Koč., Zega Valentin iz Kandije, Zorč Ivan z Vinskega Vrha pri Trebelnem.

(Iz Prage), 5. okt.: Z Ogerskega je prišlo sporočilo, da je umrl v Gaadenu grof Rudolf Chotek, star 62 let. Od l. 1876 je deloval v javnem življenju, bil predsednik raznih delniških družb in tudi poslanec za veleposestnike v češkem zboru. Pred nekaj leti je zapustil politično polje ter živel zasebno. — Nj. Vel. cesar je podaril za kolegij Arnošta iz Pardubic 300 gld., očiten dokaz, kako neosnovani in perfidni so napadi na to društvo. — Plzen ima zopet jeden grozni dogodek več. V hiši vedel pankraškega rudnika, Gustava Zeilerja je zažgal nekde ob 11. uri po noči dinamično petardo. Hiša in tudi sosednje hiše so zelo poškodovane, razbitih je čez 120 šip. Hudodelnik je še nepoznan, ali meni se, da je bil kakšen rudokop, ki je storil črni zločin iz maščevalnosti.

(Iz Brna) 7. okt.: Meseca septembra je umrl v Telči morda zadnji avstrijski veteran iz Napoleonovih vojska, Martin Habek, dosegel je starost 102 let in bil tudi v bitvi pri Lipskem. Pogreb njegov je bil veličasten, polno veteranskih in drugih društev, pa tudi nebrojno občinstva se je vdeležilo. — V Ptiboru so odkrili Gregorju Volnemu, posvetnemu in cerkvenemu topografu spomenik. — V Březnici so slavili stariši olomuškega nškofa svojo zlato poroko; blagoslovil jih je prevzvišeni sin sam. — Olomuški kapitelj bode dobil tri nove člane. Dva volijo kanoniki, tretjega cesar. Navada je bila, da so se volili plemenitaši, a ker se jih med duhovščino češko premalo nahaja, voliti se smejo i neplemenitaši, to pa posebno radi kremsirske prošnje, kjer mora biti za prešta Č.h. med onimi kanoniki pa, ki niso na Olomuc vezani, se letos nobeden ne nahaja, ki bi češko znal.

(Sirarnica na Petkoven) nad Rovtami izdelala je od 1. avgusta letos do danes že mnogo namiznega in limburškega sira v hlebah ter posameznih kosih, katerega so zunanji naročniki od blizu in daleč že do malega pokupili, a se še vedno prav pridno oglašajo in naročila v obče zelo množé, ker se izdelek povsod hvali in priporoča. Nizke cene in okusno blago sta porok, da se bode imenovana sirarnica čim dalje bolj razvijala. Pa je tudi vsega priporočila vredna.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 30. septembra do 7. oktobra je bilo v Ljubljani 17 novorojencev in 19 jih je pa v tem času umrlo. 1 je umrl za vrtico, 6 za jetiko, 1 za vnetjem sopilnih organov, 1 za starostno oslabelostjo, 1 vsled samomora, 9 za različnimi boleznimi. Mej njim je 7 tujcev in 9 iz zavodov. Dva sta zbolela za davico.

(Razstava prašičev v Novem Mestu) bo v torek 23. t. m., t. j. na dan semnja sv. Lukeža. C. kr. kmetijska družba nas prosi to objaviti, ker se je vrnila pomota na programu, koder namreč stoji 22. mesto 23. oktobra.

(Težke plemene žrebice) bo prodajal potom dražbe samostalni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe v ponedeljek 15. t. m. dopoldne ob 9. uri na dvorišču podkavske šole v Ljubljani. Izklicna cena bo znašala polovico kupnine.

(Nezgode.) Iz Podgraj: Deževalo je pretekli dni, potok Reka je narastel. V Zabičah deset minut

od kranjskoistrske meje, duhovnije podgrajske, je 75 letna Marija Vrh natlačila v vreče obleko in nesla v vodo namočit, po noči prične močno deževati, žena vstane, domači niso znali kdaj, gotovo se je bala, da voda ne odnese vreče s perilom. Zjutraj jo pogrešijo, hodeč po vodi jo najdejo zunaj vasi na obrazu v vodi ležati. V petih tednih je drugi slučaj nenavadne smrti, ker zadnjo nedeljo avgusta je 26 letni A. R. pijan od preobilno vžitega žganja ubil tudi pijanega žganjarja 21 letnega J. P. iz Trpčan. Ljudje so imeli lansko zimo dober zaslužek, obnašajo se pa kakor ob času Jeremija preroka: Obogateli so, nasiteni so, odebeli so in moje nauke so malopridno zaničevali.

Društva.

(Slov. katol. delavsko društvo) je imelo zadnjo nedeljo zvečer svoj društveni shod. Prostori društveni so bili do zadnjega kotička natlačeni. Prvi je predsednik Trtnik opisal znamenitost današnjega dne za društvo, ker je tako sijajno zmagalo nad socijalnimi demokrati. Odbornik Ciler je potem temeljito govoril o potrebi splošne volilne pravice. In v tem smislu se je tudi jednoglasno sklenila resolucija na državni zbor. Dr. Krek je omenjal, da je društvo v posebno veseli zvezi z Marijinim češenjem. Božja Mati mu je zavetnica od njegovega začetka sem. Ž njeno pomočjo bo vse doseglo, kar namerava. Priporočal je navzočim molitev sv. rožnega venca, ki je upav najboljšo zdravilo proti boleznim sedanjega časa, učee veselja do dela, do trpljenja in upanja v poveličano večno življenje. Govoril je potem še predsednik in še neki drug član, poudarjajoč, kako neumno in nehvalno je, zaletavati se v duhovnike. Novih udov je pristopilo toliko, da sedaj broji društvo 654 rednih članov. Predavanja ob vtorbih (fizika), četrtkih (higijena) in petkih (socijologija) so jako mnogobrojno obiskovana. Knjižice jako radi jemljejo iz knjižnice in jih z veseljem beró; ljubezen in jedinstvo se utrjujeja mej društveniki. Hvala Bogu!

Narodno gospodarstvo.

Kmetijstvo in obrt.

Iz Nove Vasi pri Lescab, 5. oktobra.

Po daljšem presledku oglašim se zopet s svojim d. pisom, ter Vam hočem naslikati dogodek, kateri se je sedanjí čas naši vasi prizadejal in kateremu sem z drugim vaščani tudi jaz priča, ter uljudno prosim, da ga cenjenem listu priobčite.

Ti ubogi kmetijski stan, kako ti vedno hujše in občutljivejše rane zadajajo, da že komaj životaríš. Znano je čitateljem, kako so se na Gorenjskem v poslednjem času planine in pašne pravice močno skrčile, kar je bil gotovo hud udarec za našega kmeta; a to še nezadostuje. V našem okolišču nahaja se še neka druga zanimiva oseba, katera hoče ukazovati dostojanstveniku kot prostaku, ki s svojo krutostjo prestopa celo meje židovske predrznosti. Njemu jako prija, ako se graf Lamberg nazivlje, sicer pa spada v tisti ljudski razred, ki je odvisen od pridnosti svojih rok. Ta osodepolni človek, — izvanredna prikazen — kateremu jednach se malo na zemeljnem površju nahaja, omislil si je napraviti novo žago ter s tem podjetjem posestnikom v Novivasi vodo v oddaljeni hudournik odpeljati. V ta namen izvabil si je preteklo letna lice mesta komisijo; ker pa je bil zavedni tadanji g. uradnik, — blagega spomina — kos svoji nalogi, se je stavba žage radi pomanjkanja vode naravnost odbila, kar je bilo čisto naravno. Tekoče leto je to s pretvezo zopet ponovil, da je načrt žage premenil, ter je komisija svoj posel ravno po nekem deževju izvrševala, ko je bilo v potoku mnogo vode. Le nekoliko vode prisodil je g. inženier posestnikom v Novivasi za njih potrebe in napajanje travnikov, večino pa podelil omenjeni obrti. V tem smislu ravnala je tudi višja oblast v Radovljici, ki je v svojem odloku (seveda nemški) izjavila: „ker se vsled tega nikomur kaka škoda ne provzroči, se stavba žage dovoli“. V nasprotni dokaz vzemimo kot komentar le edino parcelo enega sovaščana, kjer se je v svojem času napravilo 8—10 voz sena, a ko se je s časom prepozno voda na njo napeljala, dobiva se sedaj do 30 voz. Ali morda potem ni nikakor škoda, ako se voda odstrani? Kaj bo slednjič z drugimi travniki ob vodi, ki skupno znašajo 90 oralov? Kdo zamore ceniti provzročeno škodo in zadostiti krivici, morda omenjeni Lamberg, inženier ali kdor drugi —? Sicer pa so dotičniki skoraj do cela prepričani, da, ako se žaga konečno napravi, bodo le malo ali nič vode imeli, ker vedo, s kom imajo opraviti, ter prišli z drugimi opravičeni zahtevami na dan, ki se jim odklonjati ne bodo mogle in kaj se zamore radi tega vse izcimiti, to niti oblastnije ne slutijo.

Sploh pa se čudi vse priprosto in izobraženo ljudstvo temu dogodku, ker vendar deželna vodna postava z dné 15. maja 1872, zlasti § 71 govori, da ima narodno gospodarstvo prednost in ne sme pred obrtniškimi napravami nikdar oškodovano biti. Podjetniku bila je vsebina odloka več časa prej znana, nego se je vročila in je tudi z delom precej pričel, davravno je ono še te v 14 dneh v pravno moč stopiti imelo ter je stavbo žage v kratkem času skoraj do cela izgotovil.

Proti temu odloku vložili so dotičniki pravočasno priziv na vis. ces. kr. deželno vladu, z nado polne zavesti, da vis. vlada vsekako pravilneje in njim v korist vravna.

Ob enem napravil si je večkrat imenovani naravno kožo in brez dovoljenja v hudourniku jez, kar se mu je uradno zaskazalo, da ga mora odstraniti, toda nahaja se še dandanes ravno tam, kamor ga je postavil. — Kdaj se bodo pač to vravnalo, kakor tirja pravica?

Narodna obrt.

Izdelki naše lesne obrti, osobito ribniške in kočevske, poznani so že križem svet in mnogi izdelovalci bili so na raznih razstavah pohvaljeni in obdarovani za svoje izdelke. Manj znano bi utegnilo biti marsikomu, da se pri nas na Kranjskem izdeluje v veliki množini „klinec“, ali sklavično iz nemškega prestavljeno „zobotreb“ov“. Izdelujejo se ti izdelki v večjih množinah v St. Jurju pri Šmarju, v Želminjah, v Škocijanu in deloma tudi po drugih sosudih župnijah. Pečajo se s tem obrtom po zimi deloma tudi p letu ne le samo revni kočarji in osebenki ampak tudi večji posestniki. Seveda se ta obrt po največjem vrši pozno v jesen in po zimi ter daje zaslužka otrokom in odrasčnim obojnega spola.

Les, ki se za to uporablja je različen in od tod tudi različnost cene izdelkov. Poprej, ko je bilo še mnogo češminjevega lesa, uporabljali so radi ta les za klinec in te drgo prodajali; a dandanes so ga pa že po večjem izsekali deloma za rumeno barvo, zato sedaj segajo bolj po kilčevju, leskovini, jag-njedu, smrekovini in po drugem t. kem lesu. Trd in grčav les ni za to obrt. Ta les žaga, o na količke, katere potem cepijo v male kose ter jih lastnoročno prišpičijo. To so klinec na roki delani; ti imajo tudi večjo ceno; so pa ali okrogli ali plošnasti. Navadne in ceneje klinec izdelujejo na ta način, da smrekov les razžagajo v plošnate deske, te prišpičijo na obeh konceh ter jih potem z obličem cepijo v klinec. To delo gre hitro od rok, pa je tudi bolj površno. Poslednje izdelujejo večjidel moški, one na roko pa ženske in otroci. Izdelane klinec povezujejo v zvezke z rudečo prevezo ter jih prodajajo. Vezanje v zvezke je včasih zamudnej nego izdelovanje klinec. Zaslužek pri tem delu ni bogve kakšen, a vendar je, kajti priden delavec zasluži 25—30 kr. na dan, boljši po zimi nego kot nič. Zlasti se pa še otroci na ta način zgodaj navadijo skrbeti za vsakdanji kruh; odrasčeni se pa varujejo s tem nepridnega postopanja po zimi. Prodajali so se do sedaj ti klinec v Ljubljano nekaterim tvrdkam kakor Urbanu, Krišperju, Bučarju itd. Tudi iz Trsta prihaja redno vsako leto agent skupovat te klinec za neko tamošnjo tvrdko. Prav mnogo gostilničarjev po večjih naših krajih pa je, ki kupujejo od tujih trgovcev za svoje gostilne klinec, te opozarjamo na naše pristne domače izdelke in to še prav posebno iz zdravstvenih ozirov, kajti izdelujejo jih naši zdravi, nepokvarjeni ljudje, od kojih se ni bati da bi se po klinecih zanesla kaka neozdravljiva zobna in ustna bolezen, kar se pa po tujih izdelkih čestokrat dogaja; nam so znani nekateri taki žalostni izgledi.

K sklepu opozarjamo na to obrt tudi našo obrtno zbornico, da jo jemlje v poštev ter o priliki kake razstave oskrbi, da se razstavijo ti naši izdelki, da svet izve za nje, našemu revnemu ljudstvu pa se na ta način pripomore k boljšemu zaslužku.

Predavanje o boleznih pri živini.

Iz Horjula, dné 8. oktobra.

Dné 7. t. m. imel je tukaj c. kr. okrajni zivnozdravnik gospod A. Folakovski na prostoru pred hišo g. Janeza Čepona predavanje o raznih boleznih, osobito o kužnih pri govedih in prašičih, ter o cepljenju proti vranličnemu prisadu pri govedih in o cepljenju zoper rudečico pri prašičih. Vsako bolezen je gospod kaj zastopno, razumljivo in po domače popisal in navedel sredstva in pomočke, kako žival zdraviti, da se reši pogina, osobito, da se kužna bolezen prepreči in ustavi. Ves govor in poduk trajal je nad poldrugo uro, pa se je še

čul glas izmed poslušalcev, da bi tak poduk se radi dolgo časa poslušali. Ljudstvo tukajšne občine se v resnici močno zanimiva za tak poduk, ker sešlo se je veliko poslušalcev, med temi tudi nekaj iz sosednjih občin, in so se med podukom tako mirno zadržali in poslušali, da je vladala prav grobna tihoča. Pa zakaj li bi takega, za kmetovalca tolikanj potrebnega in koristnega poduka z zanimanjem ne poslušali, ker kaj pogostoma se marsikateri kmet v velikem strahu in skrbi nahaja, ko mu kako živinče nevarno zbolí pa mu pomagati ne zna. Zato je vsak prav pazljivo poslušal ter si skušal zapomniti nasvetovane pomočke in zdravila (recept) zoper slehrno navedeno bolezen. Gospod govornik je pa tudi tako razločno, razumno in glasno govoril, da ga je moral vsak slišati, če je tudi bolj oddaljen bil od govornika, ter slediti njegovemu govoru. Imel je gospod res jako jedrnat in prav mikaven govor. Pokazal je djansko pri volu, kako se najhitreje in najbolj gotovo pomaga govedi, če jo napenja in se je kake detelje preveč najedlo. Prinesel je gospod s saboj tako pripravo, sapnik imenovan, ki ga je volu pri gobcu notri vtaknil. Priporočal je, naj bi ga slehrna vás, ali vsaj vsaka podobčina naročila in pri kaki hiši v središču, morda pri cerkovniku shranjevala, da bi ga vsak vedel iskati, ako bi ga potreboval.

Ko je gospod svoj govor končal, rekel je poslušalcem, če kdo želi se kaj poprašati ali zvedeti o kaki bolezni, naj tak stavi vprašanje in on bo z veseljem odgovarjal in povedal, česar kdo želi. To se je tudi zgodilo, bodi si o boleznih pri konjih in pri govedih.

Potem še sam stavi razna vprašanja na poslušalce, če se je morda tudi tu kdaj taka bolezen nahajala in podal potrebno pojasnilo. Ta dan bila je v resnici prava šola za odraslene ljudi. Ljudstvo se je jako zanimalo za tak poduk in želi, da se ob letu zopet ponovi.

Ker si prosti človek ne more zapomniti raznim boleznim podani recept, čul se je glas izmed poslušalcev, da bi bilo marsikomu močno vstreženo, ako bi gospod zdravnik bil tako dober, ter dal malo knjižnico na svitlo, v kateri bi bila vsaka bolezen prav ob kratkem popisana, znamenje bolezni, da jo človek potem zamore spoznati in navedena zdravila in sredstva, vsako bolezen zdraviti.

Ker je tako predavane za kmetovalce velike važnosti in koristi, želeli je, da bi vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo še zanaprej poduk po g. okraju h živinozdravnikih odločilo, ter ukrenilo, da bi v vsaki občini vsaj po eno predavanje se vršilo, da si poslušalec v kratkem času veliko pridobi.

Kam li naj se oddaljen posestnik ali kak hribovec zateče, če mu živina nevarno zbolí, ako nima sam potrebna vednosti ali kake podučne knjige v svoji posesti. Zato pa lepa hvala onim, ki ga podučujejo.

Darovi za dom katoliške družbe.

Darovali so p. n. gg.:

Prelat dr. Aud. Čebašek 200 gld.; prelat dr. Jan. Kulavíc 100 gld.; župnik Jan. Bizjan 10 gld.; župnik Jan. Brenc 2 gld.; župnik Matija Kadunc 4 gld.; Alojzij Zorman, molar v Ljubljani 10 gld.; Marija Pirnat, posestnica v Ljubljani 5 gld.; Brezobrestnega posojila je daroval v. č. gospod župnik Gregor Šlibar 100 gld. Nadaljne darove sprejema društven predsednik, milost. g. prošt dr. Jarc.

Telegrami.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Yokohama, 9. oktobra. Govori se, da je japonsko brodovje vzelo Ci-Fu. Vlada še ni dobila nobenega poročila o tem.

Shanghai, 9. oktobra. Predstraže japonske vojne so že prestopile reko Jalu in tabore v Mandžuriji. Vsak čas je pričakovati boja.

Chemulpo, 9. oktobra. Japonci hitro pomikajo svojo severno vojno proti Mandžuriji, ob enem pa utrjujejo svoje postojanke na Koreji. Proti Korejcem jako prijazno postopajo. Vojaki se jako strogo kaznujejo za vsak izgred proti domačinom in morajo vse plačati, kar dobé. Dotični troški za japonsko okupacijsko vojno se cenijo na 300.000 jen. Japonci trdijo, da so Kitajci grozovitosti uga-

njali, ko so bili v Soelu. V Champu je 14 prevaževalnih ladij. Dne 27. m. m. se je izkrcalo 7800 japonskih vojakov in 756 kulov. Posadka v Soelu se je pomnožila na 4000 mož, ker se je bati vstaje sosednih sovražnih rodov.

London, 10. oktobra. „Times“ se poroča iz Tientsina, da je 5000 ruskih vojakov pri Hunshumu na kitajski meji.

Dunaj, 9. oktobra. V 17. galiških okrajih je poslednjih 24 ur 61 zbolelo za kolero in 45 umrlo. V Bukovini sta pa v enem okraju dva zbolela in jeden umrl.

Praga, 10. oktobra. Na podlagi sodnijsko-komisijonalnih poizvedeb o krvavem boju mej praškimi tajnimi policisti in kmeti v Všechemu, ko je bil jeden kmet ubit in trije ranjeni, je začelo praško deželno sodišče preiskavo proti policistu Vaclavu Diteju, ki je streljal z revolverjem.

Budimpešta, 9. oktobra. V zbornici poslancev je včeraj odgovarjal ministerski predsednik Wekerle zastran neke njegove izjave, katero je priobčil francoski list „Figaro“. Wekerle pravi, da je bil pri njem neki francoski časnikar, ki ga je prosil za nekatere podatke, ker hoče pisati neko delo o Ogerski. Pogovor mej njima pa ni bil tak, da bi se mogli objavljati posamični deli. Neresnične so razžaljive trditve, katere navaja pisatelj, kajti o patrijotizmu sedmograškega plemstva ni najmanjše dvombe. Rekel je on le, da se Ogri ne bodo spuščali v nobena pogajanja in kompromise in ne bodo trpeli nobene agitacije. To je pa tudi podlaga narodnostne politike sedanje vlade. Ravno tako pa mora on izjaviti, da Ogri smatrajo Rumune za jednakopravne (?) državljane. Interpelant je vzel ministrov odgovor na znanje.

Budimpešta, 19. oktobra. Gospodska zbornica je s 102 proti 96 glasom vsprejela načrt zakona o poddržavljenju matrik za podlago podrobni debati.

Kološ, 10. oktobra. Včeraj so obsodili v 2½ letno ječo Rumuna Albinja, kateri je bil bolen, ko je bila pravda zaradi spomenice. Albini je napovedal pritožbo ničnosti.

Pariz, 10. oktobra. Budgetni odsek je odklonil predlog svojega poročevalca, da se dovoli 200.000 frankov, da bodo stotniki imeli konje, kakor so jih poprej imeli.

Livorno, 9. oktobra. Včeraj zvečer se je razletela bomba v hiši tovarnarja Casantija. Napolnjena je bila s smodnikom, svinčcem in žebli. Škode ni napravila. Sodi se, da je zasebno maščevanje.

Speyer, 9. oktobra. Brzovlak, ki je vozil iz Basela v Berlin je pri Germersheimu ravno pred kolodvorom skočil s tiru. Lokomotiva je močno poškodovana. Tri vozove je zdrobilo. Vlakovodja je lahko ranjen. Drug ni nobeden poškodovan.

Berolin, 10. oktobra. Profesor Leyden odpotuje zvečer zdraviti carja v Livadijo in ga bode najbrž tudi spremil na Krf.

Ashford, 9. oktobra. Na severnovzhodni železnici je blizu Charthoma zadel tovorni vlak v vlak, ki je peljal delavce. Pet oseb je mrtvih in več ranjenih.

Novi Jork, 9. oktobra. Došlo je poročilo, da so vojašnico v Granadi (v Nicaragui) razstrelili. — Mrtvih je kacic 200 ljudi.

60.000 gld. znaša glavni dobitok levovskih srečk, kateri se s samo 10% odtegljem v gotovini izplača. Opozarjamo naše častite čitatelje, da je zrebanje dne 16. oktobra.

Spominjajte se
„katoliškega sklada“
ob raznih prilikah!

Umrli so:

9. oktobra. Marija Kralič, lampistova žena 76 let, Sv. Petra cesta 53, kap.

Tuji.

8. oktobra.

Pri **Storu**: Tilsch, Miksche, Langer, Novak z Dunaja. — Uršič iz St. Vida. — Zamara, Spiropulo, Costellos, Salvini iz Trsta. — Kos iz Nov. Mesta. — Pretner iz Aleksandrije. Müller iz Grada. — Kotnik iz Vrhnike. — Supuk iz Šebenika. — Guštin iz Metlike. — Bulovich iz Pulja. — Baufighi in Kaufman z Reke. — Sattler iz Trebinj. — pl. Csaur iz Budimpešte.

Pri **Maliču**: Löy, Schleimer, Wolsegger in Braune iz Kočevja. — Jakowitz, Walheim, Huber, Markuš, Ravagni, Matin, Feilhuber, Rubin z Dunaja. — Ehrnecker iz Berolina. — Just iz Brna. — Moser, Röder iz Prage. — Filipek in dr. Pregl iz Grada. — Miakolo, Haman iz Trsta. — Vodušek iz Trbovelj. — Urbančič iz Bele Peči. — Pink iz Brežic. — Braun iz Solnograda. — Kuschler iz Pulja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Šašel, Sirel iz Mokronoga. — Vrščaj iz St. Jurja. — Hauser, Meixner iz Trsta. — Majaron iz Borovnice. — Ivanetič iz Doboveca. — Heumayr z Dunaja.

Pri **avstrijskem caru**: Levstek iz Idrije. — Maček iz Grada. Čerferin iz Ptuja. — Kogej iz Postojane.

Tržne cene v Ljubljani

dné 10. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 50	Speh povojen, kgr.	64
Rež, „	4 80	Surovo maslo, „	72
Ječmen, „	4 80	Jajce, jedno	3
Oves, „	5 70	Mleko, liter	10
Ajda, „	5 80	Goveje meso, kgr.	64
Proso, „	5	Telečje „	68
Koruza, „	6 70	Svinjsko „	66
Krompir, „	2 14	Kostrunovo „	36
Leča, hktl.	10	Piščanec	40
Grah, „	12	Golob	16
Fizol, „	8	Sen, 100 kgr.	87
Maslo, kgr.	92	Slama, 100	62
Mast, „	68	Drva trda, 4 kub. m.	7
Speh svež, „	58	„ mehka, 4 „	5

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiju			
7. u. zjut.	740.7	7.0	brezv.	megla	0.40
9.2. u. pop.	739.2	15.6	sl. szap.	jasno	dež
9. u. zveč.	739.9	9.2	sl. vzh.	„	dež
Srednja temperatura 10.6 za 1.9° pod normalom.					

539 1

Tužnim srcem sorodnikom, vsem znanecem in prijateljem naznanjam, da je moja ljuba žena

Helena Glivar

previdena s sv. zakramenti za umirajoče po dolgi in mučni bolezni 8. t. m. v Gospodu zaspala.

Priporočam jo vsem dragim v pobožen in blag spomin.

V Ambrusu, dné 9. oktobra 1894.

Janez Glivar,
trgovec.

Pod varstvom.

France Anžič, mlinar iz Škofelje št. 6, radi bebosti; njega varuh je Josip Garbaj, posestnik v Tlakah št. 10 (okr. sod. ljubljansko).

Janez Dežman, 60 let stari berač v Zagorju, radi bebosti (okr. sod. v Litiji).

Dobavni razglas.

Pri c. kr. moški kaznilnici v Ljubljani bode se za dobavo kurjave in svečave, potem za oddajo odpadkov slame in hrane za leto 1895. v ravnateljski pisarni na Gradu vršila ponudbena in dražbena obravnava, in sicer za dobavo drv za kurjavo in petroleja dné 15. oktobra 1894 ob 9. uri dopoldne in zaradi oddaje odpadkov slame in hrane dné 16. oktobra 1894 ob 9. uri dopoldne.

Razpis služeb.

Na dunajski državni cesti stavbinskega okraja ljubljanskega je popolniti mesto jednega cestarja z mesečno mezdo 18 gld. a. v. in s pravico, pomakniti se v višjo mezdo 20 gld. a. v. s starostno doklado 3 ali 6 gld. na mesec, katera se podeli po dovršenem 10- oziroma 20letnem zadostilnem službovanju. — Prošnje, podprte s potrebnimi dokazili potom pristojnega političnega oblastva najkasneje do dné 8. novembra pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

Merosodnikovo mesto v Vipavi proti službeni pogodbi in polletni odpovedbi s službenim nastopom dne 7. marca 1895. l. Letna plača 150 gld. Prošnje v 6 tednih potom političnega krajnega oblastva e. kr. deželni vladi v Ljubljani. Izvoljeni prosilec bode moral, ako se še ne more izkazati z vspešno prebito merosodnikovo preskušnjo, na svoje troške to preskušnjo prebiti, in njegovo stalno imenovanje bode odvisno od tega, da to preskušnjo vspešno prebije; tudi bode moral novimenuvani merosodnik, ravno tako na svoje troške, prebiti nekoliko dni pri e. kr. merosodnem uradu v Ljubljani, da si pridobi potrebno prakso.

Bolečine olajšujoče mazilo
je „Paraj-jev samostanski liniment“
pri protinu, otrpnenju udov, glavobolu, (migreni), krču, bolečinah v križu, bolečinah na živcih, trganju (tek) in zobobolju, ako se vnanje rabl. — Cena steklenici 50 gramov 50 kr., 100 gramov 1 steklenica 1 gld., 200 gramov 1 steklenica 1 gld. 50 kr.
Glavna zaloga za Avstro-Ogersko:
Salvator-jeva lekarna v Požunu. 512 4-1 II.

Žrebanje v torek.
Glavni dobitki 60.000, 10.000, 5.000 gld.
v gotovini le z 10% odbitka.
Levovske srečke à 1 gld. priporoča
„MERCUR“ menjalnična delniška družba
309 3 na Dunaju, Wollzeile 10. 418 30

Izborno svojo zalogo
raznovrstnih voz

kritih in nekritih
lično in trpežno izdelanih priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu trvdka
Fr. Šiške dediči
Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.
Naročila izvršujejo se točno po nizki ceni. 533 3-3

Vozni red avstrijskih državnih železnic,

veljaven od 1. oktobra 1894.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).
Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsijo, Dunaj via Amstetten.
Ob 6. uri 7 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
Ob 11. uri 41 min. dopoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
Ob 4. uri 14 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnice, Curih, Genova, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)
Ob 5. uri 53 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmundena, Ischla, Ausseea, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste, Trbiža.
Ob 8. uri 6 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
Ob 11. uri 27 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipsije, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla, Trbiža.
Ob 12. uri 46 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
Ob 4. uri 48 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.
Ob 8. uri 34 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
Ob 9. uri 21 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko Amstetena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)
Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 10 " zvečer " " (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)
Prihod v Ljubljano (drž. kol.)
Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 15 " dopoldne " "
" 6. " 20 " zvečer " "
" 9. " 55 " zvečer " " (ta vlak le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Najsigurnejše in najboljše nalaganje glavnice

je v
4% zastavnih pismih gališkega zemlišk o-kreditnega društva.
Isti osiguravajo
več nego 4odstotno obrestovanje
ter so
pupilarno varna,
davka in fatiranja prosta,
spodobna za kavcije,
osebno za vlaganje **častniških ženitvenih kavcij;** razven teh prednostij je vrednost vsacih 100 gld. zastavnih pisem osigurana z gld. 253-33 hipotekarne vrednosti.
Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri
J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod
v Ljubljani. 295 37

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča
po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy
lekar zraven rotovža v Ljubljani
priporoča:
Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih očesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tučat 3 gld. 50 kr.
Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.
Marijaceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tučati 4 gld. 80 kr.
Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.
Odvajalne ali čistilne krogljice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Škatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.
Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v 292 22

Zahvala.

Dne 17. septembra t. l. uničil je požar vse moje poslopje in premično blago. Slavna e. kr. priv. zavarovalna družba

„Avstrijski Phönix“

je po svojem glavnem zastopu v Ljubljani takoj izvršila cenitev in mi vso zavarovano svoto brez odbitka izplačala, za kar se omenjeni zavarovalnici javno najtoplejše zahvaljujem.

V Hujah pri Pregarjih dne 8. oktobra 1894.

Andrej Tomažič,
zavarovanec.

Anton Zadnik, Janez Konestabo,
svedoka.

L. S. Potrjuje.

Kaplanijski urad. Pregarije, dne 8. oktobra 1894.

538 1-1

Požar s. r.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Pristni, izredno okusni

prosekar

toči se pri gospodu 532 3-2

K. Lenče-tu v Laverci

in pri

Lozarju v Rožni ulici 15 v Ljubljani

liter po 48 kr.

Dunajska borza.

Dne 10. oktobra.		Dne 9. oktobra.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	98 gld. 85 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 75 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 140	" "
Skupni državni dolg v srebru	98 " 75 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 " 70 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 17	" 60 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 30 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 " 75 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 " 50 "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 80 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	142 " 60 "	St. Genois srečke, 40 gld.	72 " "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96 " 45 "	Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 75 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1030 " "	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 " 60 "	Ljubljanske srečke	24 " 75 "
Kreditne delnice, 160 gld.	366 " 75 "	Posojilo goriskega mesta	" " "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	168 " 90 "
London vista	124 " 40 "	4% kransko deželno posojilo	67 " 50 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3375	" "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61 " 12 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 50 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	478 " "
20 mark	12 " 21 "	Prijoritete obveznice državne železnice	220 " "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108 " 25 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 90 "	" južne železnice 3%	162 " 50 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	75 " "
Italijanski bankovci	45 " 25 "	" južne železnice 5%	128 " 40 "	Montanska družba avstr. plan.	84 " "
C. kr. cekini	5 " 90 "	" dolenskih železnice 4%	98 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171 " "
				Papirnih rubljev 100	133 " 50 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjše dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.